



MARKNADSDOMSTOLEN

DOM

2012:9

2012-08-22

Dnr A 7/11

KLAGANDE

Däckia Aktiebolag,
Box 2980, 187 29 Täby
Ombud: advokaterna E. E.,
Advokatfirman Delphi,
Box 1432, 111 84 Stockholm, och
E. E.,
Strandvägen 7A, 114 56 Stockholm

MOTPART

Konkurrensverket,
103 85 Stockholm

SAKEN

Konkurrensskadeavgift

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts mellandom
den 17 oktober 2011 i mål T 18896-10,
se *bilaga* (ej bilagd här)

DOMSLUT

1. Marknadsdomstolen fastställer tingsrättens domslut.
2. Det åligger tingsrätten att efter målets återupptagande pröva frågan om skyldighet för part att utge ersättning för motparts rättegångskostnad i Marknadsdomstolen.

Postadress
Box 2217
103 15 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 9

Telefon
08-412 10 30
E-post
mail@marknadsdomstolen.se
<http://www.marknadsdomstolen.se>

Telefax
08-21 23 35

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00 – 15:00
Lunchstängt
12:00 – 13:00

BAKGRUND

- 1 Målet rör två upphandlingar av däck och däckservice som kommunalförbundet Gästrikre Inköp respektive Rikspolisstyrelsen genomförde 2005. I båda upphandlingarna lämnade Svenska Däckföreningen, där Däckia Aktiebolag (Däckia) är medlem, anbud. Svenska Däckföreningen har till syfte att för medlemsföretagens räkning lämna anbud vid myndigheters upphandlingar av däck och däckservice. I Gästrikre Inköps upphandling lämnades anbud in den 1 april 2005 och i Rikspolisstyrelsens upphandling den 1 september 2005.
- 2 Konkurrensverket har vid Stockholms tingsrätt väckt talan mot bl.a. Däckia angående konkurrensskadeavgift. Däckia delgavs stämning den 1 december 2010.
- 3 Sedan Däckia gjort invändning om att Konkurrensverkets talan om konkurrensskadeavgift är preskriberad har tingsrätten genom mellandom den 17 oktober 2011 fastställt att Konkurrensverkets talan mot Däckia avseende konkurrensskadeavgift inte är preskriberad.
- 4 Däckia har överklagat tingsrättens mellandom.
- 5 Marknadsdomstolen har beviljat prövningstillstånd.

YRKANDEN

- 6 Däckia har yrkat att Marknadsdomstolen, med ändring av tingsrättens dom, ska fastställa att Konkurrensverkets talan mot Däckia avseende konkurrensskadeavgift är preskriberad.
- 7 Konkurrensverket har bestritt Däckias talan.
- 8 Däckia har vidare yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

- 9 Parterna har anfört samma grunder och utvecklat sin talan på samma sätt som angetts i tingsrättens dom med i huvudsak följande förtydliganden och tillägg.

Däckia

- 10 Till skillnad från vad tingsrätten funnit, föreligger inte något krav på att ordet ”delgivning” ska förekomma i 3 kap. 21 § konkurrenslagen, KL, för att delgivning enligt den då gällande äldre delgivningslagen (1970:428) ska vara tillämplig. Vidare förekommer ordet ”delgivning” i den nu tillämpliga paragrafen i vad den avser stämningsansökan. Det saknas stöd för antagandet att lagstiftaren tänkt sig olika krav på delgivning i de två övriga situationer som är aktuella i lagrummet, dvs. beslut om undersökning enligt 5 kap. 3 § KL respektive tillfälle till yttrande över utkast till stämningsansökan.
- 11 Ändamålsskäl talar för att uppställa krav på delgivning i enlighet med delgivningslagens bestämmelser. En konkurrensskadeavgift är en sanktion som kan liknas vid brottsbalkens reglering om dagsböter med stor betydelse för det enskilda företaget. Ett företags möjlighet att yttra sig över ett utkast till stämningsansökan kan även motiveras av att en rättegång inte ska inledas i onödan, eller i vart fall begränsas. Ett krav på delgivning ger vidare en tydligare struktur på Konkurrensverkets utredning och en markerad övergång från en utredningsfas till en rättegångsförberedande fas. Ett sådant krav skulle inte heller medföra någon beaktansvärd risk för försvårad utredning eller försening. Detta särskilt mot bakgrund av att ett företag ändå måste delges stämning senare i processen.
- 12 För det fall delgivning inte skulle rymmas i en tolkning av den aktuella bestämmelsen i konkurrenslagen finns det stöd för en analog tillämning av delgivningsreglerna. I 33 kap. 2 § första stycket rättegångsbalken föreskrivs att ”delgivning skall användas om det är särskilt föreskrivet eller om det med hänsyn till bestämmelsen om underrättelse framgår att delgivning bör ske, men bör i övrigt tillämpas bara om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna”. Domstolarna får inte eller bör inte vidta några ingripande åtgärder mot någon som inte delgetts och därigenom på ett betryggande sätt beretts möjlighet att tillvarata sina rättigheter.

Konkurrensverket

- 13 En förutsättning för tillämpning av delgivningslagen är att det framgår av annan lag eller författning att så ska ske, 1 § i den vid tiden gällande äldre delgivningslagen (1970:428). Detta följer även av delgivningslagens förarbeten.

- 14 Vad som angetts i förarbetena till konkurrenslagen om att Konkurrensverket inte torde ”ha några problem med att säkra bevisning för att delgivning skett med det berörda företaget” (prop. 2007/08:135 s. 105) måste läsas i sitt sammanhang och medför inte att delgivningslagen är tillämplig i förevarande fall. En av remissinstanserna lyfte frågan om preskriptionsavbrott och delgivning utan att ett krav på delgivning togs in i lagtexten.
- 15 Krav på delgivning av utkast till stämningsansökan enligt delgivningslagens bestämmelser skulle äventyra effektiviteten. Det är en betydande skillnad mellan en stämning och ett utkast till stämningsansökan. Den förra syftar bl.a. till att kunna korrigera sakfel och liknande. Välgrundade invändningar kan även medföra att ärendet avskrivs. Rättsverkan av företagets möjlighet till yttrande över utkastet är dels preskriptionsavbrott och dels att motparten har möjlighet att yrka ersättning för rättegångskostnader från och med denna tidpunkt. Konkurrensskadeavgift kan vidare inte likställas med dagsböter. Konkurrensskadeavgift är en offentlighetsrättslig sanktion och inte en straffrättslig sådan.
- 16 Konkurrensverket kommunicerar ett flertal beslut utan delgivning enligt delgivningslagen. Det vore inte lämpligt att ställa strängare krav i en situation som den här aktuella. Konkurrensverket skickade delgivningskvitto till mottagarna endast för att säkra bevisning om att företaget fått tillfälle att yttra sig över utkastet till stämningsansökan.
- 17 Det är inte lämpligt att analogt med rättegångsbalkens regler införa ett krav på delgivning enligt delgivningslagen. Lagrummet reglerar domstolens handläggning, inte handläggning hos myndighet. En analog tillämpning skulle inte heller medföra ett krav på delgivning enligt delgivningslagen eftersom delgivning har till huvudsakligt syfte att garantera att en handling verkligen kommit fram, främst i fall där en part annars riskerar att dömas ohörd (t.ex. vid äventyr av tredsdom eller kallelse till förhandling). I detta fall förelåg ingen risk att företaget skulle dömas ohört eftersom stämning sedermera skulle delges bolaget. Vidare yttrade sig företaget rent faktiskt över utkastet till stämningsansökan varpå bl.a. yrkat belopp sattes ned. Bolaget har således inte lidit någon rättsförlust.

BEVISNING

- 18 Parterna har åberopat viss skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

- 19 Så som parterna samstämmtigt anfört och som tingsrätten utgått ifrån ska den aktuella preskriptionsfristen om fem år räknas från dagen för ingivande av anbud i respektive upphandling (MD 2009:11 s. 90 f). I Gästrike Inköps upphandling lämnades anbud in den 1 april 2005 och i Rikspolisstyrelsens upphandling den 1 september 2005. Om preskriptionsavbrott inte inträffat dessförinnan har således Konkurrensverkets talan om konkurrensskadeavgift preskriberats den 1 april 2010 respektive 1 september 2010.
- 20 Marknadsdomstolen gör ingen annan bedömning än den som tingsrätten har gjort avseende de krav som måste vara uppfyllda för att ett företag ska anses ha fått tillfälle att yttra sig över ett utkast till stämningsansökan enligt 3 kap. 20 § KL. På de skäl som tingsrätten anfört kan det således inte krävas att Konkurrensverkets utkast till stämningsansökan måste delges enligt delgivningslagen för att preskriptionsavbrott ska ske.
- 21 Frågan är då om Däckia fått tillfälle att yttra sig över Konkurrensverkets utkast till stämningsansökan inom sådan tid att preskriptionsavbrott skett.
- 22 Av utredningen framgår, att både Däckias verkställande direktör och dåvarande juridiska ombud fick del av utkastet till stämningsansökan och underrättelsen om tillfälle för Däckia att yttra sig i vart fall den 29 mars 2010 då de skrev under varsitt delgivningskvitto till bekräftelse på detta. Var och en av dem fick således del av utkastet till stämningsansökan innan någon av preskriptionsfristerna löpte ut.
- 23 Mottagande av handlingar inom ramen för ett pågående ärende hos Konkurrensverket måste anses utgöra ett led i sådan löpande förvaltning som en verkställande direktör i ett aktieföretag har behörighet att sköta utan särskilt bemyndigande av bolagets styrelse. Att Däckias verkställande direktör fick del av utkastet till stämningsansökan medförde därmed att bolaget fick tillfälle att yttra sig över utkastet inom femårsfristerna.
- 24 Genom den av verkställande direktören utfärdade fullmakten, att vid Konkurrensverket företräda Däckia med anledning av den undersökning som inletts hos verket, hade även bolagets ombud behörighet att ta emot handlingar av detta slag för bolagets räkning. Att mottagande av stämning undantagits i fullmakten föranleder ingen annan bedömning med hänsyn till de skillnader i rättsverkan som finns mellan en utfärdad stämning och ett utkast till stämningsansökan. Också den omständigheten att ombudet fick del av utkastet till

stämningsansökan medförde därmed att bolaget fick tillfälle att yttra sig över utkastet inom femårsfristerna.

- 25 På grund av det anförda är Konkurrensverkets talan om konkurrensskadeavgift inte preskriberad.

Rättegångskostnader

- 26 Frågan om skyldighet för part att utge ersättning för motparts rättegångskostnad i Marknadsdomstolen bör prövas av tingsrätten efter målets återupptagande (jfr NJA 1991 s. 209).

På Marknadsdomstolens vägnar



Per Carlson

Ledamöter: Per Carlson, ordförande, Johan Rosén, Lennart Göranson och Anders Stenlund.

Enhälligt

Sekreterare: Mattias Laine